

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/15

URBROJ: 65-23-02

Zagreb, 9. ožujka 2023.

P.Z. br. 462

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima, s Konačnim prijedlogom zakona*** koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 9. ožujka 2023. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Zdravka Zrinušića, Stipu Župana i Stjepana Čuraja te ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/20
URBROJ: 50301-05/31-23-2

Zagreb, 9. ožujka 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Zdravka Zrinskića, Stipu Župana i Stjepana Čuraja te ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu.

3
PREDSJEDNIK
dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, ožujak 2023.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16. i 106/18., u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje sva pitanja vezana uz doprinose kao što su: vrste doprinosa i stope za obračun, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, osnovice za obračun i način njihova utvrđivanja, obveza i način obračunavanja, obveza plaćanja i rokovi za uplatu, obveza izvješćivanja jedinstveni nazivi osiguranja te druga pitanja vezana uz poslove prikupljanja doprinosa.

Zakon, zbog svoje široke primjene, mora biti usklađen sa zakonima koji uređuju obvezna osiguranja. Tako je zakonski tekst usklađen s propisima o mirovinskom osiguranju i obveznom zdravstvenom osiguranju, o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj, o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti i Pomorskim zakonikom.

Od donošenja Zakona dogodile su se brojne izmjene i dopune istog, između ostaloga, na temelju antirecesijskih mjera iz 2009. godine snižen je koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske i to s 1,2 na 0,8 te je uveden dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopama 1% i 3% na mirovine ostvarene prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske.

Izmjenama i dopunama Zakona napravljenim u 2013. godini odredbe Zakona usklađene su s uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Nadalje, od tada se uvodi poslodavcima – obveznicima zapošljavanja osoba s invaliditetom, sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, broj 157/13.), plaćanje doprinosa za zapošljavanje po stopi od 1,7%. Propisani su jednostavniji načini utvrđivanja obveza doprinosa obveznicima doprinosa za njihovo osobno osiguranje na način da osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost same utvrđuju obvezu doprinosa putem obrasca JOPPD, osobama s profesionalnim statusom obveza se utvrđuje „trajnim“ rješenjem, a pomorcima – članovima posade broda u međunarodnoj plovidbi obveza se utvrđuje nakon isteka kalendarske godine. Zatim je propisan i postupak provedbe plaćanja doprinosa koji je do tada bio uređen odredbama Uredbe o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa na temelju radnog odnosa („Narodne novine“, br. 49/12., 31/14. i 143/14.). Uvedena su oslobođenja prilikom obračuna obveze doprinosa za mlade osobe do 30 godina života s kojima poslodavac sklopi ugovor o radu na neodređeno

vrijeme, na način da je za te osobe propisana samo obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i to u razdoblju do pet godina od početka zaposlenja. Izmjenama i dopunama Zakona napravljenim u 2016. godini povećan je koeficijent za utvrđivanje minimalne mjesečne osnovice s 0,35 na 0,38, a kako bi se iznos minimalne mjesečne osnovice uskladio s iznosom minimalne plaće. Nadalje, ukinuta su izuzeća od obveze doprinosa po osnovi drugog dohotka prema autorskim i umjetničkim naknadama te prema primicima koje ostvaruju umirovljenici. Također su smanjene stope doprinosa za primitke po osnovi drugog dohotka i druge djelatnosti i to doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti s 20% odnosno 15% na 10% odnosno 7,5%, doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje s 5% na 2,5% te doprinos za zdravstveno osiguranje s 15% na 7,5%. Osim navedenoga, osobama u radnom odnosu koje su istovremeno kod poslodavca članovi uprave trgovačkog društva ili izvršni direktori trgovačkog društva ili izvršni upravitelji zadruga propisana je mjesečna osnovica za obračun doprinosa u visini osnovice propisane za osiguranike po osnovi obrta ako se ne isplaćuje plaća ili se isplaćuje plaća niža od propisane. Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona iz 2018. godine ukinuti su doprinos za zapošljavanje po stopi 1,7% i doprinos za zaštitu zdravlja na radu po stopi 0,5% te je povećan doprinos za zdravstveno osiguranje s 15% na 16,5%. Također je uvedena godišnja razlika obveze doprinosa članovima uprave, izvršnim direktorima trgovačkih društava, likvidatorima i upraviteljima zadruga koji nisu osigurani po toj osnovi te je uređena obveza doprinosa za sezonske radnike u poljoprivredi koja se plaća putem vrijednosnog kupona.

Radi smanjenja inflatornih pritisaka te zadržavanja standarda građana ukidaju se navedene antirecesijske mjere iz 2009. godine i to na način da se:

- koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna povećava se s 0,8 na 1,2 odnosno vraća se na vrijednost prije uvođenja navedenih mjera
- u potpunosti ukida dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopama 1% i 3% na mirovine ostvarene prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske koji obuhvaća oko milijun umirovljenika kojima se navedeni doprinos plaća na teret sredstava državnog proračuna i oko 32.000 umirovljenika koji sami plaćaju navedeni doprinos iz mirovine.

Povećao bi se koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima čije umjetničko stvaralaštvo i javno djelovanje predstavlja zamjetan doprinos hrvatskoj kulturi i umjetnosti. Radi se o samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna budući da im je prosječni ukupni godišnji dohodak za posljednje tri godine manji od prosječne godišnje bruto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za prethodnu godinu te će se time povećati njihova socijalna sigurnost.

Samostalni umjetnici koji su sami obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje plaćaju doprinose na osnovice prema koeficijenta 1,0 ili 1,1, međutim, isti mogu izabrati višu osnovicu za obračun doprinosa sukladno članku 203. Zakona.

Budući da umirovljenici čija mirovina prelazi iznos prosječne plaće sami plaćaju dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi 3% iz svoje mirovine, ukidanjem tog dodatnog doprinosa povećat će se njihov raspoloživi dohodak. Povećanje raspoloživog dohotka očekuje se za 32.000 umirovljenika koji sada plaćaju taj doprinos.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Povećanjem koeficijenta za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna, kojih je oko 1.500, sa 0,8 na 1,2 doći će do povećanja rashoda državnog proračuna u iznosu s osnove doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti (MO I. stup), doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (MO II. stup) i doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 2,3 milijuna eura u 2023. godini (očekivano povećanje od 1. travnja dakle primjena osam mjeseci u 2023.) te u iznosu od 3,4 milijuna eura godišnje u 2024. i 2025. godini (cjelogodišnja primjena). Međutim, s obzirom na to da su doprinosi za mirovinsko osiguranje prihod državnog proračuna istovremeno će doći do povećanja prihoda državnog proračuna u iznosu od 1,2 milijuna eura u 2023. godini, odnosno 1,9 milijuna eura godišnje u 2024. i 2025. godini. Također će se povećati i prihodi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1,1 milijun eura u 2023. godini te 1,6 milijuna eura godišnje u 2024. i 2025. godini.

Dodatna sredstva potrebna za isplatu doprinosa samostalnim umjetnicima osigurati će se na pozicijama Ministarstva kulture i medija preraspodjelom sredstva državnog proračuna, a u narednim godinama ista će se predvidjeti prilikom izrade državnog proračuna za trogodišnje razdoblje.

Nadalje, ukidanjem dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje po stopama 1% i 3% na mirovine doći će do smanjenja prihoda Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 67,7 milijuna eura u 2023. godini, odnosno 101,6 milijuna eura godišnje u 2024. i 2025. godini. S obzirom na to da se dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi 1% na mirovine do iznosa prosječne plaće i dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi 3% na mirovine iznad iznosa prosječne plaće ostvarene prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji plaća na teret sredstava državnog proračuna istovremeno će doći i do smanjenja rashoda državnog proračuna u iznosu od 56,9 milijuna eura u 2023. godini odnosno 85,4 milijuna eura godišnje u 2024. i 2025. godini.

Dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi od 3% iz mirovine plaća 32.000 umirovljenika u ukupnom iznosu od 10,8 milijuna eura u 2023. godini, odnosno 16,2 milijuna eura godišnje u 2024. i 2025. godini te će ukidanjem navedenog doprinosa doći do povećanja raspoloživog dohotka za 32.000 umirovljenika.

Iako se uslijed ukidanja dodatnog doprinosa smanjuju i prihodi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i rashodi državnog proračuna, zdravstvena zaštita građana zadržat će se na istoj razini s obzirom na to da je Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskome saboru, predviđeno da, za pokriće prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja Republika Hrvatska može osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu, sukladno potrebama i u skladu s fiskalnim mogućnostima. Slijedom navedenoga i dalje će se uštede ostvarene ukidanjem doprinosa usmjeriti u zdravstvenu zaštitu građana.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.) predlaže se donošenje Prijedloga zakona po hitnom postupku, radi osobito opravdanih državnih razloga. Naime, ukidanjem dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje povećava se standard za 32.000 umirovljenika, a povećanjem koeficijenta za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna povećava se njihova socijalna sigurnost.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA**Članak 1.**

U Zakonu o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16. i 106/18.), u članku 9. stavku 1. točka 25. briše se.

Članak 2.

U članku 14. stavku 1. točka 3. mijenja se i glasi:

„3. dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje za osiguranika po osnovi nezaposlene osobe i za osiguranika po osnovi osobe kojoj je oduzeta sloboda - koji se obračunava po stopi od 5%“.

Članak 3.

U članku 78. riječi: „koeficijenta 0,8“ zamjenjuju se riječima: „koeficijenta 1,2“.

Članak 4.

Naslov iznad članka 134.a i članci od 134.a do 134.d brišu se.

Članak 5.

Ministar financija uskladit će Pravilnik o doprinosima („Narodne novine“, br. 2/09., 9/09. - ispravak, 97/09., 25/11., 61/12., 86/13., 157/14., 128/17. i 1/19.) i Pravilnik o načinu izvješćivanja, obliku i sadržaju te roku podnošenja izvješća o obračunanom dodatnom doprinosu za zdravstveno osiguranje („Narodne novine“, br. 28/09. i 160/13.) s odredbama ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. travnja 2023.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim člankom brišu se odredbe o obveznom osiguranju po osnovi mirovine na koje se plaća dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje.

Uz članak 2.

Ovim člankom ukida se dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopama 1% i 3% na mirovine ostvarene prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske.

Uz članak 3.

Ovim člankom povećava se koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna s 0,8 na 1,2.

Uz članak 4.

Ovim člankom brišu se odredbe o obvezi dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje po osnovi mirovine (obveznik doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, obveznik izvješćivanja o obračunanoj obvezi).

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se da će ministar financija uskladiti provedbene propise s odredbama ovog Zakona.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 9.

(1) Jedinstveni nazivi osnova obveznoga mirovinskog i obveznoga zdravstvenog osiguranja prema radnom i/ili socijalnom statusu osiguranika jesu:

1. radni odnos – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 1. ili 5. ili 6. ili stavku 4. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 1. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
2. izabrane ili imenovane osobe – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 2. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 2. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
3. radni odnos – izaslani radnik – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 7. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 1. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
4. stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 1. točki 3. ili 4. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 5. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
5. nezaposlena osoba i korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (nezaposlena osoba) ili
 - članku 27. stavku 6. Zakona o mirovinskom osiguranju (korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnost);
6. njegovatelj HRVI – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 9. stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 20. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
7. roditelj njegovatelj, njegovatelj djeteta s teškoćama u razvoju ili njegovatelj osobe s invaliditetom – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 14. stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju i
 - članku 7. stavku 1. točki 25. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
8. pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 16. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 1. i 3. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
9. djelatnost obrta i trgovca pojedinca – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 1. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
10. djelatnost slobodnog zanimanja – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 2. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 6. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
11. djelatnost športaša (profesionalna) – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 3. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
12. djelatnost poljoprivrede i šumarstva – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 4. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
13. ostale samostalne djelatnosti – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 10. točki 5. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
14. poljoprivreda – obvezno osigurane osobe prema:

- članku 7. stavku 1. točki 7. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 14.a poljoprivrednik upisan u upisnik kao nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva te šumoposjednik i član njegova obiteljskog kućanstva – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 11. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju i
 - članku 7. stavku 1. točki 8. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 14.b osoba upisana u Upisnik poljoprivrednika – obvezno osigurane osobe prema članku 11.a Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 15. član uprave i izvršni direktor trgovačkog društva, likvidator i upravitelj zadruga – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 12. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 4. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 16. svećenik i drugi vjerski službenik vjerske zajednice – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 13. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 9. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 17. roditelj koji obavlja roditeljske dužnosti – obvezno osigurane osobe prema članku 14. stavku 1. Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 18. zaposlenje u inozemstvu kod međunarodnih organizacija, stranih poslodavaca i u institucijama Europske unije – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 15. stavku 1. i 2. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 3. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 19. zaposlenje u tuzemstvu kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu koji nemaju registriranu podružnicu u tuzemstvu – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 15. stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju,
 - članku 7. stavku 1. točki 3. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
- 20. primitak od kojega se utvrđuje drugi dohodak – obvezno osigurane osobe prema:
 - članku 17. Zakona o mirovinskom osiguranju i
 - članku 8. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 21. produženo mirovinsko osiguranje – obvezno osigurane osobe prema članku 18. stavku 2. i stavku 3. Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 22. produženo mirovinsko osiguranje bračnog druga profesionalnog, odnosno ugovornog diplomata – obvezno osigurane osobe prema članku 18. stavku 5. Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 23. produženo mirovinsko osiguranje stalnog sezonskog radnika – obvezno osigurane osobe prema članku 18. stavku 4. Zakona o mirovinskom osiguranju;
- 24. korisnik mirovine ili invalidnine od stranog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 12. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 25. korisnik mirovine po propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 10. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 25.a korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 11. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 26. osoba koja je prekinula rad, a bivši ju je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 22. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
- 27. osoba koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad u drugu pravnu osobu – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 23. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;

28. osoba upućena u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 24. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
29. osoba koja zdravstveno osiguranje ne ostvaruje po drugoj osnovi – obvezno osigurane osobe prema članku 13. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
30. član obitelji osobe zaposlene u inozemstvu – obvezno osigurane osobe prema članku 14. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
31. domaća radinost i sporedno zanimanje – obvezno osigurane osobe prema:
– članku 10. točki 6. Zakona o mirovinskom osiguranju,
– članku 7. stavku 1. točki 6. i stavku 4. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju,
32. nezaposlena osoba – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točkama 13., 16., 17. i 19. i članku 11. stavku 1. točki 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju koje se vode u evidenciji nezaposlenih osoba prema propisima o zapošljavanju;
33. osoba s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojoj je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalazi se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa – obvezno osigurane osobe prema članku 7. stavku 1. točki 28. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju;
34. sezonski radnik u poljoprivredi – obvezno osigurane osobe prema članku 9. stavku 1. točki 8. Zakona o mirovinskom osiguranju.
- (2) Ovlašćuje se ministar financija da u slučaju izmjena i dopuna propisa o obveznim osiguranjima navedenih u stavku 1. ovoga članka, i to u dijelu koji uređuje obvezno osigurane osobe, odnosno donošenja novih propisa može provedbenim aktom utvrditi jedinstvene nazive osnova osiguranja u skladu s tim promjenama i za te osnove osiguranja propisati obvezu doprinosa, vrste i stope za obračun doprinosa, obveznika doprinosa, obveznika obračunavanja doprinosa, obveznika plaćanja doprinosa, osnovice za obračun doprinosa i način njihova utvrđivanja, obvezu i način obračunavanja, obvezu plaćanja i rokove za uplatu i obvezu izvješćivanja.

Članak 14.

- (1) Za obvezno zdravstveno osiguranje vrste doprinosa i stope za obračun jesu:
1. doprinos za zdravstveno osiguranje – koji se obračunava po stopi od 16,5%
 2. posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu – koji se obračunava po stopi od 10%
 3. dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje koji se:
 - 3.1. za osiguranika čiji je mjesečni iznos mirovine do iznosa prosječne neto plaće uključujući i iznos prosječne plaće (dalje u tekstu: do iznosa prosječne neto plaće) - obračunava po stopi od 1%,
 - 3.2. za osiguranika čiji je mjesečni iznos mirovine viši od iznosa prosječne neto plaće - obračunava po stopi od 3% i
 - 3.3. za osiguranika po osnovi nezaposlene osobe i za osiguranika po osnovi osobe kojoj je oduzeta sloboda - obračunava po stopi od 5%.
 4. posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti – koji se obračunava po stopi od 0,5%.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 1. ovoga članka, za osiguranika po osnovi poljoprivrednik iz članka 9. stavka 1. točke 14. ovoga Zakona, za osiguranika po osnovi poljoprivrednik upisan u upisnik kao nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva iz članka 9. stavka 1. točke 14.a ovoga Zakona, za osiguranika po osnovi svećenik i drugi vjerski službenik vjerske zajednice iz članka 9. stavka 1. točke 16. ovoga Zakona, prema primitku od kojega se utvrđuje drugi dohodak iz članka 9. stavka 1. točke 20.

ovoga Zakona i prema utvrđenoj godišnjoj osnovici osobi koja obavlja drugu djelatnost iz članka 7. točke 6. ovoga Zakona doprinos za zdravstveno osiguranje obračunava se po stopi od 7,5%.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 2. ovoga članka, za osiguranu osobu koja boravi u inozemstvu na službenom putu, posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu obračunava se po stopi od 20%.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. točke 4. ovoga članka, za osiguranike iz članka 10. stavka 1. točaka 2. i 4. ovoga Zakona posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti obračunava se po stopi od 0,1%.

(5) Doprinos za obvezno zdravstveno osiguranje plaća se na način kako je uređeno naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba, Ministarstva financija i sukladno s odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 78.

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,8.

1.24.a Za osiguranika po osnovi korisnika mirovine po propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske

Članak 134.a

Za osiguranika po osnovi korisnika mirovine po propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske (članak 9. stavak 1. točka 25.), i to:

1. za osiguranika čiji je mjesečni iznos mirovine do iznosa prosječne neto plaće doprinosi idu na teret sredstava državnog proračuna, a obveznik obračunavanja doprinosa jest Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,
2. za osiguranika čiji je mjesečni iznos mirovine viši od iznosa prosječne neto plaće obveznik doprinosa je osiguranik, a obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa koje obustavlja od mirovine jest Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,
3. za osiguranika koji je pravo na mirovinu stekao prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, bez obzira na iznos mirovine, doprinosi idu na teret sredstava državnog proračuna, a obveznik obračunavanja doprinosa jest Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Članak 134.b

(1) Za osiguranike čiji je mjesečni iznos mirovine do iznosa prosječne neto plaće doprinos se obračunava na osnovicu, prema mjesečnoj osnovici iz članka 134.c stavka 1. ovoga Zakona i to: dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje.

(2) Za osiguranike čiji je mjesečni iznos mirovine viši od iznosa prosječne neto plaće doprinos se obračunava iz osnovice, prema mjesečnoj osnovici iz članka 134.c stavka 2. ovoga Zakona i to: dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje.

(3) Za osiguranika koji je pravo na mirovinu stekao prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji doprinos se obračunava na osnovicu, prema mjesečnoj osnovici iz članka 134.c stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 134.c

- (1) Za osiguranike čiji je mjesečni iznos mirovine do iznosa prosječne neto plaće mjesečna osnovica zbrojeni je iznos mjesečne mirovine koja se isplaćuje svim osiguranicima.
- (2) Za osiguranika čiji je mjesečni iznos mirovine viši od iznosa prosječne neto plaće mjesečna je osnovica iznos mirovine.
- (3) Za osiguranika koji je pravo na mirovinu stekao prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji mjesečna osnovica je:
 1. zbrojeni iznos mjesečnih mirovina čiji je pojedinačni iznos viši od iznosa prosječne neto plaće i
 2. zbrojeni iznos mjesečnih mirovina čiji je pojedinačni iznos niži od iznosa prosječne neto plaće.
- (4) Iznosom mirovine se smatra primitak za određeni mjesec u bruto iznosu, prije umanjenja za obračunani iznos doprinosa i predujma poreza na dohodak.
- (5) Iznimno od stavka 1. i 2. ovoga članka kada se mirovina isplaćuje u jednom iznosu za više mjeseci obveza doprinosa se utvrđuje za taj mjesec, i to ako je ukupni iznos tako isplaćene mirovine do prosječne neto plaće osnovica za obračunavanje je iznos iz stavka 1. ovoga članka, a ako je ukupni iznos tako isplaćene mirovine iznad prosječne neto plaće osnovica za obračunavanje doprinosa određuje se prema prethodnim stavcima ovisno o visini svote prosječne mjesečne mirovine za te mjesece.
- (6) Kada se s mirovinom za određeni mjesec isplaćuje i razlika mirovine za više proteklih mjeseci ili se isplaćuje samo razlika mirovine za više proteklih mjeseci, razlika mirovine za prethodne mjesece ne uzima se u osnovicu za obračun doprinosa.

Članak 134.d

- (1) Doprinos obračunan prema članku 134.b stavku 1. ovoga Zakona dospijeva na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu u kojemu je isplaćena mirovina a o iznosu obračunanog doprinosa obveznik obračunavanja izvješćuje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.
- (2) Doprinos obračunan prema članku 134.b stavku 2. ovoga Zakona dospijeva na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu u kojemu je isplaćena mirovina a o iznosu obračunanog doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi.
- (3) Način izvješćivanja te rok, oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.